

discipline en type opleiding. Iedere burger die aan de toelatingseisen voldoet, kan een keuze uit het aanbod maken, volgens die arbitraire en voor allen gelijke beperking in duur waarvan de motivering uiteindelijk ligt in begrenzing van bekostiging. Het overgrote deel van de studierichtingen en studenten zit in die tweede sector.

De vraag is nu waar de grens tussen de twee sectoren getrokken moet worden. Naar onze mening horen in de eerste sector ook de beroepsopleiding voor de geestelijke gezondheidszorg en die voor accountant (inclusief controller) thuis, zij het met beperkte toelating op de grondslag van een doctoraal examen uit de tweede sector. De minister heeft zich ten onrechte van een selectie uit de tweede-fase-mogelijkheden onthouden, door aan te koersen op integrale afwijzing van alles wat niet op voorhand in de wet was geregeld, zoals arts, tandarts, apotheker en dierenarts.

Met die twee sectoren zijn we er niet wat betreft de bevordering en ontwikkeling van het onderzoekerschap, bij uitstek een taak van de universiteit. Voor jonge onderzoekers legt de Beiaard die taak, na het doctoraal examen, in het personeelsbeleid van de universiteiten, met steun van andere betrokken en geïnteresseerde instanties. Als AIO's met een magere salaris en een beperkte onderwijstaak kunnen doctorandi volgens de Beiaard een tijdelijke arbeidsovereenkomst, in het algemeen van vier jaar als promotieperiode, krijgen voor een 'in service' onderzoeksopleiding.

Zijn daarmee politiek en budgettair gezien de categorale opleidingen, het hoger onderwijs voor velen, en het onderzoek gedekt, dan blijven er in principe nog veel andere mogelijkheden over tot het geven van onderwijs en aanbieden van opleidingen door de universiteit, maar dan zoals in het postacademisch onderwijs op kosten van deelnemers en belanghebbenden, en niet uit de rijksbijdrage voor de universiteit. Zo'n belanghebbende is de minister van onderwijs zelf wat betreft de postdoctorale opleiding van leraren. De minister ziet (nog) geen kans voor een 'in service' opleiding, beoogt een of andere combinatie van universitaire en niet-universitaire lerarenopleidingen, en wil in ieder geval de vrijheid van opereren voor de universitaire lerarenopleiding beperken tot wat in zijn regie als minister van voortgezet onderwijs past. De combinatie van rollen van de minister alsmede het feit dat de postdoctorale lerarenopleiding expliciet in de tweede-fase-wetgeving is opgenomen, maken dit onderwerp nogal gecompliceerd. Het bleef buiten de Beiaard en moet kennelijk nog uitkristalliseren.

Als het voorgaande een juiste interpretatie van het politiek spreken in de Beiaard is (wat gezien het speculatief karakter van de interpretatie niet zeker is), zal tenminste met zorgvuldigheid en geleidelijkheid de overgang naar de politiek beoogde nieuwe wereld tot stand moeten worden gebracht, met name door Haagse dogmatisering over wat een universiteit wel en niet mag of moet doen te beperken. De nota Beiaard van 1984 leidt tot een revisie van de wetgeving op de tweefasenstructuur, die in 1981 tot stand kwam en in 1982 werd ingevoerd voor de eerstejaars van dat jaar. De wetgever heeft kennelijk in 1984 geen hoge dunk van zijn prestatie in 1981; de universiteiten hadden dat toen al niet.

Binnen de universiteit beginnen zich langzaam maar zeker de gevolgen af te tekenen